

Yozlaşan Törenlerimiz: #Düğünler

Günümüzde yapılan **Düğün Törenlerimiz**, kültür dünyamızda meydana gelen erozyon ve yozlaşmanın önemli göstergelerinden birisidir. Yaşadığımız sosyal erozyon sadece evlilikle sınırlı değildir. Sosyal yapımızda baş gösteren tuhaflığın nedenlerini rahmetli **Uğur MUMCU** şöyle sıralamış:

Türk vatandaşı; İsviçre medeni kanununa göre evlenen, İtalyan ceza yasasına göre cezalandırılan, Alman ceza mahkemeleri usulü yasasına göre yargılanan, Fransız idare hukukuna göre idare edilen ve İslam hukukuna göre gömülen kişidir.

İnsanın büyük bir yolculuk yaptığına, dünyanın da bir istasyon gibi geçici bir bekleme alanı olduğuna iman etmiş insanların, yani Müslümanların çoğunlukta olduğu bir vatanın evlatlarıyız. Bu yolculuğumuzun veciz bir ifadesi **Bediüzzaman Said Nursî'nin**, Mesnevi-i Nuriye adlı eserinde yer alıyor:

İnsan bir yolcudur. Sabavetten gençliğe, gençlikten ihtiyarlığa, ihtiyarlıktan kabre, kabirden haşre, haşirden ebede kadar yolculuğu devam eder.

Ruhlar aleminde sıramızı beklerken, dünya yolculuğumuzu başlatan doğum olayı, en kutsal ve önemli anlardan birisidir. Doğuma vesile olan erkek ve kadınların evlilik törenleri, **Hz. Adem** (a.s.)’dan **Hz. Muhammed** (s.a.v.) Efendimize kadar, gelmiş geçmiş bütün Peygamberlerin önem verdiği bir olay olmuştur. Çünkü nikah ilişkisi sadece bu dünyaya özel değil; ahirete ve çiftlerin amel durumuna göre **sonsuzluğa** uzanan bir birlikteliğin başlangıcıdır. Çocuk ve torunların da katılması ile geri dönüşü olmayan bağların kurulmasına zemin hazırlar.

Peygamberlerin rehberliğinde yapılan **nikah törenleri** hayatımızın en özel anlarından birisidir. Diğer semavi dinlerde, nikahın dini ritüelleri günümüze kadar yaşatılmaya çalışılarak gelmiş, modern hayat ve devlet yapılanmaları içinde **kurumsal** varlıklarını sürdürmüştür. Din görevlilerinin nikah akdini oluşturma ve yönetme hakları özenle korunmuştur. Bu konudaki yetkileri sayısal temsil kabiliyetlerinden bağımsızdır. Örneğin, İslam literatüründeki **Mescitlerin** benzeri sayılabilecek **Chapel** isimli küçük kiliselerdeki görevliler bile 7/24 nikah kıyabilir durumdadır. Bunların en meşhurları, filmlerde de sıkça konusu olan **Las Vegas**’taki **Wedding Chapel**’leridir.

İslamın değerli bir rüknü olan nikah işleminde, bugün için yine devletimizin görevlendirdiği **Müftü** ve **İmamların** yetkisiz kılınması Müslüman bir toplum için ancak garabet olarak açıklanabilir. İnsanları dini nikah-resmi nikah ikilemine sokmadan, kayıt altına alınmış ve sistem alt yapısı hazırlanmış nikah akitlerinin Müftü ve İmamlarca serbestçe kıyılabilmesi gerekir. Hemen her yabancı filmde uzun uzun gösterilen **Kilise** veya **Sinagog** nikahlarının bizdeki karşılığını yok saymak, hayatın olağan akışına ve kültür kökümüze ters bir durumdur.

Dinin önemli bir uygulamasının merdiven altı kaçak bir iş haline sokulmasına da, sistemin tanımadığı dini nikah akdinin suistimal edilerek özellikle **kadınların mağdur edilmesine** de karşı durmalıyız. Nikah tektir. Müslümanlar Allah’ın emrine ve Peygamberin sünnetine göre nikahlanır. Devlet düzeni de vatandaşların dini inançlarına göre hangi nikahı tercih etmiş ise onu bilir ve kayıt altına alarak taraflara hukuk güvencesi sağlar. **Laiklik** dini esasların yok sayılması değil, dinler arasında adaletli bir yaklaşımı gerektirir. Türkiye’deki **Müslüman** vatandaşların, nikah konusunda en az **Hristiyan** ve **Yahudi** vatandaşlar kadar haklarının olmasını istemek suç olmasa gerek.

Yahudilerin **Hahamın** huzurunda, Hristiyanların da **Rahip/Papaz’ın** huzurunda kutsal kitaplarından pasajlar okunarak kıyılan nikahlarına karşılık, Müslüman Türk vatandaşların ise **Belediye Başkanlarının** ve daha çokta Belediye Başkanlarının görevlendirdiği bir **memurun** huzurunda yasaların verdiği yetkiyle nikahları kıyılır. Kutsal bir yolculuğun ve beraberliğin başlangıcı sıradan, şahitli bir **resmi evrak işlemine** indirilmiş olur.

Nikahın kıyılmasından sonra yapılan **Düğün Törenlerimiz** ise maalesef kimliğimizin hepten kaybolduğu ve yozlaşan etkinliklerimizden birisi olmuştur. Google’da; Hristiyanların nikah sonrası yaptığı kutlamalar için **“wedding party”**, Yahudilerin yaptığı kutlamalar için **“jewish wedding party”**, bizdekiler için de **“düğün töreni”** kelimeleri ile arama yaptırıp **görseller** kısmına baktığınızda çokta farklı olmadıklarını görebilirsiniz. Yahudi ve Hristiyanların Papaz ve Haham dışında hemen her adetinden etkilenip içimize almışız veya aldırılmışlar.

İsterseniz düğün ve nişan törenlerinde çoğumuzun yaptığı, ama bize ve İslama ait olmayan adet ve uygulamaların bir kısmını hatırlayalım:

Davetiyelerin İslami söylemden farklı ifadelerle hazırlanması,

Sol ele takılan yüzükler,

Erkeklerin altın alyans takmaları,

Haremlik selamlık esaslarına uygun olmayan tören salonları,

Gelin hanımın tesettüre uygun olmayan kıyafetleri ve törene katılan konuklarla İslami sınırları aşan resim, tebrik vb. yakınlaşmaları,

Damatların sinek kaydı tıraşla sakal sünnetine muhalif kalması,

Törene katılan hanımların abartılı makyajlar eşliğinde cesur(!) kıyafetler giyerek adeta yarış halinde, dikkatleri üzerilerine çekmeye çalışmaları,

Gelin-Damat köşelerinin Yahudilerdeki Chuppah denilen gölgelik yer gibi dizayn edilmesi,

Düğün salonuna Hristiyanlar gibi konfetiler, meş'aleler eşliğinde girilmesi,

Zamanında Kanuni Sultan Süleyman'ın bir fermanı ile Fransa'da uzun bir süre yasaklanan dansın; önce evlenen çift tarafından, sonra davetliler tarafından yapılması, açıkça teşvik edilmesi ve gelinin diğer erkeklerle de dans edebilmesi,

Birlikte pasta kesilip karşılıklı yedirilmesi,

Gelinin çiçek demetini tıpkı Hristiyanlar gibi arkasını dönerek davetli bayanlara fırlatması,

Kadın-erkek sanatçıların sazlı sözlü gösterileri,

Özellikle batı ve Trakya illerimizdeki birçok düğünde davetlilere alkollü içkiler ikram edilmesi,

Düğün konvoylarında abartılı tavırlar ile etrafı rahatsız edici hallere girilmesi. Düğün gecesini ilan edencesine gürültü yapılması,

Bunlar dışında başka şeyler de vardır kuşkusuz. İşin **hazin** yanı, bu maddeleri okuyanların bir kısmının "**ne olmuş yani, amma abartmışsın, ne fark eder, canım adam kaç defa düğün yapacak, tabii ki bunlar olabilir, ne yani şimdi biz Hristiyan mı olduk?**" vb. tepkiler verebilecek kadar **içselleştirmesi** ve **normal** karşılamasıdır.

Bir gömleğin ilk düğmesi yanlış iliklenirse, sonrakilerin hepsi de yanlış devam eder. Müslüman gençlerin **Refik** ve **Refika-i Hayatları** ile başlayacakları azim yolculuklarının en başından itibaren, şuurlu bir tavırda olmaları gerekir. Toplumun çekirdekleri olan **ailelerin**, kuruluşundan itibaren maddi-manevi hasarlardan korunması için, İslamın ruhuna uygun nikah ve düğün törenleri yapabilmeliyiz. İçimizde kök salan **ecnebi** alışkanlıklardan ve aşırılıklardan kurtulmalıyız. **Rabbimiz bütün gençlerimize** huzur ve mutluluk içinde olacakları, dünyada sanki Cennet'ten bir köşede, ukbada Cenneti-i Alideki köşkler içinde devam ettirebilecekleri **evlilikler nasip etsin inşaallah...**

Çapraz Ateş Arasında Kalmak

Bir erkeğin en çetin ve bitmeyen sınavlarından birisidir: Annesi ile Hanımı arasında kalmak. Ne yardan ne anadan geçilir. Bazen tatlı, bazen acı veren didişmelere yol açar. Kontrolü kaybedilince ailenin yıkımına varan sonuçlara da gebedir. Pısırik ve ana kuzusu olarak suçlanan da, hain evlat ve kılıbık olarak suçlanan da aynı erkek olur. İki ayrı kadın veya eski eş - yeni eş arasında kalma gibi durumlar bilgi ve ilgi alanım dışında olduğu için pas geçeceğim.

Erkek evlat, geleneksel olarak anneler için geleceğe dair bir garanti gibi algılanır. Bin bir zahmet ve çile ile büyütülen, kahrı çekilen ama yaşlılık ve düşkünlük zamanında yanında olunacağı ve bakılacağına inanılan bir güvencedir. Annesinin bir dediğini iki etmeyen, sevgi ve saygısını esirgemeyen, ihtiyaç duyduğu anda yanında biten çocuğuna bir haller olmuştur. Vaktinin ve ilgisinin çoğunu almaya başlayan "el kızı" yüzünden sinirler gerilmeye ve rekabet rüzgarları bazen meltem, bazen fırtına olmaya aday şekilde esmeye başlar. Burada bir durmak lazım: Oğlu evlenen annelerin ve oğullarının yer aldığı birçok farklı senaryo yaşanabilir. Hepsini genelleyerek konuşmak tabii ki yanlış olacaktır. Bazı durumlarda evlilik yaşı gelmiş çocuklarını baş göz etmek için olmadık yollara başvuran annelerde var. Bense, hayatın normal seyri içinde büyümüş ve iş güç meselesini halledip kendince hayırlı bulduğu bir hanım ile evlilik yoluna girmiş erkekleri ele alıyorum. Ayrıca, ailesi tarafından uygun bulunan bir eşle evlense bile, sonradan anne-hanım arasında kalma durumuna düşen erkeklerde az sayıda değildir.

Anne ile hanım arasında kalma durumu birçok olayda kendini gösterebiliyor. Başlıca olanlar; maddi konular, aile ve akraba ziyaretleri, görüşme sıklığı, çocuk terbiyesi, yaşam biçimleri vb. şekilde sıralanıyor. Hepsinin temelinde ise annenin oğluya ilgili alışlageldik hayat şeklini korumak ve kural koyucunun halen kendisinin olduğunu ispat gayretine karşılık; gelin hanımın, kendi evinin yöneticisi olmak ve kocasının hayatındaki diğer unsurları kendine göre sınırlandırmak mücadelesi yatıyor. Bu noktada, kontrolü kaybeden erkekte tıpkı rüzgar önündeki çalı yumağı gibi oradan oraya savrulup gidiyor.

Uzun yol otobüs şoförlerinin, araç hareket halinde iken sürücü değiştirdiklerini hiç gördünüz mü? Araç düz yolda giderken, iki sürücünün direksiyon değişimi tehlikeli ve yasak olmakla beraber, bazen yaşanıyor. Bende bu olaya birkaç kez şahit olmuştum. Anlatmak istediğim konuya uyan bir örnek olduğu için ele almak istiyorum. Teşbihte hata olmaz derler. Otobüs, evlenmiş olan erkeği temsil eder. Halen kullanan ve yorulan sürücü anneyi, nöbeti devralmaya gelen yeni sürücü de gelin hanımı temsil eder. Uyumlu ve güvenli bir yolculuk için, öncelikle yolda kalmak ve kurallara uygun hareket etmek gerekir. Nöbet değişimine kadar, otobüsün bakım ve onarımı dahil her şeyiyle ilgilenen ve çalışır durumda olması için gayret sarf eden ilk sürücü, yani anne, evladını doğurup büyütmiş ve hayatta tutunabilecek maddi-manevi donanımlara sahip olmasına çalışmıştır. Bu açıdan emeği ve değeri inkar edilemez. Bu yüzden "Cennet, anaların ayakları altındadır." demiş şanlı Peygamberimiz (s.a.s.). Yeni sürücünün, arabayı yoldan çıkarmadan ve görevini devredecek sürücüyle uyumlu şekilde, dikkatli davranması beklenir. Hoyrat ve dengesiz hareketler aracın kontrolünü kaybetmelerine ve hep birlikte kazaya maruz kalmalarına neden olur. Artık yorulan ve nöbet değişimi gelen ilk sürücünün de, yeni sürücüye görev yerini terk ederken uyumlu olması, direksiyonu bırakmamak gibi sakıncalı hareketlerden kaçınması gerekir. Yani, annelerde oğullarının yeni bir aile kurduğunu ve bu ailenin diğer ortağı olan gelin hanımında kabule şayan, değerli, saygı ve sevgiye layık olduğunu bilerek davranmalıdır. Oğullarının, kendilerine olduğu gibi, eşlerine ve çocuklarına karşı da görev ve sorumlulukları vardır. Olur olmaz nedenler için gelin hanımı kötülemek, her işlerine karışmak ve rahatsız edici söz ve tavırlarda bulunmak annelik makamına yakışmaz, ama maalesef yapıla gelir.

Bu amansız rekabet ve gerginlik ortamında dengeyi sağlamak ve herkesin kendi alanında değerli olduğunu bilerek sınırları çizmek erkeklere düşer. Erkeğin aradan çekildiği veya etkisiz eleman olduğu durumlarda yıkım ve mutsuzluk kaçınılmaz şekilde yaşanır. Benzer sıkıntılar yaşayan hemcinslerime naçizane tavsiyelerim ise özetle şunlar olacaktır:

- Annenizle eşiniz arasında rekabet konusu olacak işleri gündeme getirip olayı körüklemeyin. Mesela, "Yemek yapmayı beceremiyorsun, annem gibi yapamadın gitti." gibi tehlikeli cümleler ve karşılaştırma, kötüleme içeren ifadeler kullanmayın.

- Gıyabında birbirlerini kötülemelerine müsaade etmeyin ve rahatsız olduğunuzu belirtin. Olmayan kişinin de değerli olduğunu ve sevip saydığınızı, kötülenmesi halinde mutsuz olacağınızı belirtin.

- Özel günlerinizde ve bayramlarda adil bir ziyaret trafiğiniz olsun. Eşiniz ve ailenizle kaliteli zamanlar yaşamaya özen gösterin.

- Maddi konularda şeffaf davranmaya ve yapacağınız yardımlarda eşinizin de rızasını alarak

dengeli harcamalarda bulunmaya dikkat edin.

- Her olayın birden fazla boyutu bulunduğunu ve kişilerinde algısına göre farklı durumların yaşanabileceğini unutmayın. Yani, asla tek tarafı dinleyerek aksiyona geçmeyin. Söz konusu kadınlar olduğunda, ikna edebilmek için abartılı ifadelerde bulunabileceklerini unutmayın.

- Tartışma ortamından kaçınmak en doğrusu, ama mecbur kalındığında en azından anne ve hanımla aynı ortamda tartışmaktan kaçının. 3. Kişilerin yanında kızgınlıkla söylenen sözlerin kötü etkisi daha fazla olur ve geriye toparlamakta zorlaşır. Ayı ayrı konuşmakta her zaman fayda var.

- Tavsiye edilebilecek şeyler uzayıp gidebilir. Konunun tamamı için verilecek esas tavsiye ise şudur: Birisi için diğerini yok saymadığınızı fark ettirecek şekilde sevgi ve saygınızı, ilginizi ve vaktinizi düzenleyin. Onlarında bu duruma saygı duymalarını sağlayacak şekilde dirayetli bir duruş sergileyin. Sorunlar tamamen yok olmasa da asgari müştereklerde buluştuklarını göreceksiniz.

Huzurlu ve mutlu günler dilerim.